

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

41e jaargang nr. 2 • maart 2020

MEDITATIE

‘Door goede machten trouw en stil omgeven’

Het is dit jaar 75 jaar geleden dat de theoloog Dietrich Bonhoeffer op 9 april 1945 als gevangene van het nationaal socialisme wordt vermoord. Op uitdrukkelijk bevel van Hitler trouwens. In zijn theologie heeft Bonhoeffer veel aandacht gevraagd voor het in de praktijk brengen van het christelijk geloof. Het ging hem niet alleen om de woorden, maar ook om de daden. Geloven is het doen van gerechtigheid.

Tijdens de hyperinflatie van de jaren twintig studeert hij eerst in Tübingen en later in Berlijn theologie. Zijn briljante geest valt al snel op. Op 21-jarige! leeftijd promoveert hij op het proefschrift met als titel: ‘Sanctorum Communio’. Hij onderzoekt daarin de kerk als ‘sociaal systeem’. Later als studentenpredikant in Berlijn krijgt hij steeds meer oog voor de toenemende ellende vanwege de crisis in zijn land. ‘Zeven miljoen mensen werkloos, dat wil zeggen vijftien miljoen mensen die honger lijden. Verstandige mensen uit de vakwetenschap hebben mij verteld, dat het ernaar uitziet dat we in razend tempo naar een bepaald doel worden gedreven, dat niemand kent en kan tegenhouden...Is het dan niet definitief voorbij, als we niet meteen geheel anders worden, geheel anders spreken, leven? Maar hoe?’ Door het zien van de sociale ongelijkheid wordt Bonhoeffer steeds kritischer naar de politiek en naar het instituut kerk dat weinig van zich laat horen. Niet voor niets gaat hij de ‘Bergrede’ lezen en meent dat Christus navolgen vooral betekent naast diegenen gaan staan die sociaal worden onderdrukt. Bonhoeffer meent dat theologie bedrijven samenvalt met politieke actie.

Met ontzetting verneemt hij en zijn familie dat op 30 januari 1933 Hitler aan de macht is gekomen. Bonhoeffer weet zich geroepen het nationaal socialisme theologisch te bestrijden. In april neemt hij als een van de weinigen stelling tegen de onderdrukking van de Joden terwijl de officiële Duitse kerk de standpunten volgt van het nationaal-socialisme over de

vernedering en achterstelling van Joden. Dietrich schrijft hiertegen een essay dat men als christen nu niet langer kan behoren tot deze kerk. Hij verlaat daarom de officiële kerk en richt de ‘Bekennnisgemeinde’ op. Een kerk die zich durft te ‘bekennen’ tot de gerechtigheid die de Messias preekt.

Wanneer de macht van het fascisme heel Duitsland in zijn greep krijgt vlucht Bonhoeffer in 1939 moedeloos naar Amerika. Hij heeft daar een docentschap aangeboden gekregen op een theologisch seminarie en wil zich gaan richten op studie. Zijn keuze voor Amerika begint echter stevig aan zijn ziel te knagen. Mag hij zich wel veilig terugtrekken in New York of moet hij de politieke strijd in Duitsland aangaan? Geloven is volgens zijn eigen theologie immers handelen? Uiteindelijk belandt Bonhoeffer in een diepe persoonlijke crisis. Op 20 juni 1939 beleeft hij een bijzondere bekering. Hij loopt in die nacht op Times Square en voelt ineens heel sterk dat hij terug moet naar Duitsland om de strijd tegen Hitler te gaan leiden. Waarom? In zijn dagboek schrijft hij: ‘De redenen die men anderen en zichzelf opgeeft voor bepaalde handelingen zijn ontoereikend. Men kan alles wel met redenen omkleden. Uiteindelijk handelt met toch vanaf een niveau dat voor ons verborgen blijft...Op het eind der tijden kan ik alleen maar bidden of God genadevol gericht moge oefenen over deze dag en al zijn beslissingen. Het is nu in zijn hand.’ Op het eerste schip dat terugvaart boekt hij passage en gaat de oorlog en zijn dood tegemoet.

Dietrich Bonhoeffer

Bonhoeffer gaat eenmaal terug in Duitsland theologisch de strijd aan tegen Hitler omdat de officiële kerk het volledig laat afweten en deze de 'Führer' zelfs een 'de God gezonden engel' noemt. In dit laatste jaar voordat de waanzin van de Tweede Wereldoorlog uitbreekt, begint Bonhoeffer zich af te vragen of in de wereld, zeg maar het buitenkerkelijke, God niet meer te vinden is dan in de kerk. Betekent de menswording van Christus ook niet 'dat de wereld zelf er wezen mag en dat de mensen – of ze nu christen zijn of niet – realiter bij machte zijn van die wereld iets goeds te maken, niet door gelovig op te zien naar de hemel maar door op hun eigen vermogen te vertrouwen.' Niet de wereld moet door de kerk worden bekeerd, maar de kerk moet zich bekeren tot God die in Christus radicaal wereldlijk is geworden!

Vanwege zijn politieke strijd, die voor hem tegelijk een theologische is, wordt hij op 5 april 1943 in de Tegel gevangenis te Berlijn gevangengezet. Daar schrijft hij zijn beroemde brieven die later in het boek 'Verzet & Overgave' zijn gebundeld. Tijdens zijn strijd weet Bonhoeffer zich steeds door wat hij noemt 'Goede machten trouw en stil omgeven, behoed, getroost, zo wonderlijk en klaar.' De kerk der eeuwen mag zich getroost weten dat in de felle strijd tegen het fascisme er theologen als Bonhoeffer zijn geweest die het satanische van Hitlers regime hebben gezien en aan de kaak gesteld. Het grootste deel van de kerk bleef helaas braaf en burgerlijk afzijdig. Voor mij persoonlijk is Bonhoeffer één van mijn grootste inspirators en hoop ik net als hem de moed te hebben om ook aan de goede kant te staan. Navolging van Christus is staan voor gerechtigheid.

In de Stille Week willen we in de vieringen teksten van Bonhoeffer gebruiken. Het is immers op Witte Donderdag dat hij 75 jaar geleden werd vermoord. Zijn laatste woorden voordat hij werd opgehangen, waren: 'Dit is het einde, voor mij het begin van het leven.' Dat zijn denken en leven ons als gemeente van Christus steeds tot zegen en inspiratie mag zijn.

Ds. Jeroen Jeroense

KERKDIENSTEN

zondag 1 maart	1e zondag 40-dagentijd Biddag
10.00 uur KERK	Ds. D.J.A. Sniijders organist: J. Jansma
19.00 uur KERK	Ds. D.J.A. Sniijders Ademviering organist: IJ. ter Haar
zondag 8 maart	2e zondag 40-dagentijd
10.00 uur KERK	Ds. P.J.G. Jeroense organist: D. Luijmes m.m.v. G-Noot
10.15 uur TERTZIO	Ds. D. Kruyt organist: Rob van Neck
zondag 15 maart	3e zondag 40-dagentijd Doopviering
10.00 uur KERK	Ds. P.J.G. Jeroense organist: IJ. ter Haar
16.00 uur KERK	Kerk op schoot viering
zondag 22 maart	4e zondag 40-dagentijd
10.00 uur KERK	Ds. D.J.A. Sniijders organist: D. Luijmes
12+ groep	
10.15 uur TERTZIO	Ds. A. Jensma organist: P. de Leeuwerk
zondag 29 maart	5e zondag 40-dagentijd
10.00 uur KERK	Ds. D.J.A. Sniijders organist: J. Jansma
zondag 5 april	6e zondag 40-dagentijd Palmzondag
10.00 uur KERK	Ds. P.J.G. Jeroense organist: IJ. ter Haar m.m.v. Kinderkoor 'What's Up'
10.15 uur TERTZIO	Ds. Jac Franken organist: Rob van Neck
19.00 uur KERK	Ds. T. Nielen Ademviering organist: J. Jansma

Bijbellesrooster maart 2020

1 maart	Exodus 2:23-3:10
8 maart	Matteüs 7:24-8:1
15 maart	Prediker 4:17-5:8
22 maart	Exodus 6:26-7:13
29 maart	Exodus 10:21-11:10

TOELICHTING DIENSTEN

Zondag 1 maart, biddag

Op zondag 1 maart vieren we de eerste zondag van de veertigdagentijd. Deze zondag vieren we ook de biddag voor gewas en arbeid. We lezen deze dag in het evangelie over het eerste werk van Jezus na de feestelijke intocht in Jeruzalem. Jezus gaat naar de tempel en Hij verdrijft de handelaren en de geldwisselaars van het tempelplein. De handel in de tempel zal er van lieverlee ingeslopen zijn en steeds meer geworden.

Daarom is het tijd voor grote schoonmaak. Eigenlijk precies zoals vroeger ieder huishouden in het voorjaar grote schoonmaak hield. Kasten werden leeggehaald, tapijt met water en azijn afgenomen, gordijnen gewassen, stof verwijderd, alles gezeemd en gepoetst. Tot grote voldoening van de huisvrouw. Zo stond alles weer netjes op zijn plaats, oude troep was meegegeven aan de lorrenboer. Die deed het in een juten zak, woog het aan een unster, keek zuinig en zei dan: 'Ja mevrouw, de prijs is laag, ik kan je er niet veel voor geven.' De huisvrouw kreeg dan op zijn best een paar dubbeltjes, maar opgeruimd staat netjes.

Biddag is een soort van grote schoonmaak in ons hoofd. Welke stofnesten kunnen daar opgeruimd worden? Met welke muizenissen houden we ons bezig? Wat kan blijven en wat moet een betere plaats krijgen? Wat vinden we werkelijk belangrijk en waarvoor gaan we ons de komende tijd inzetten?

Ds. Dick Snijders

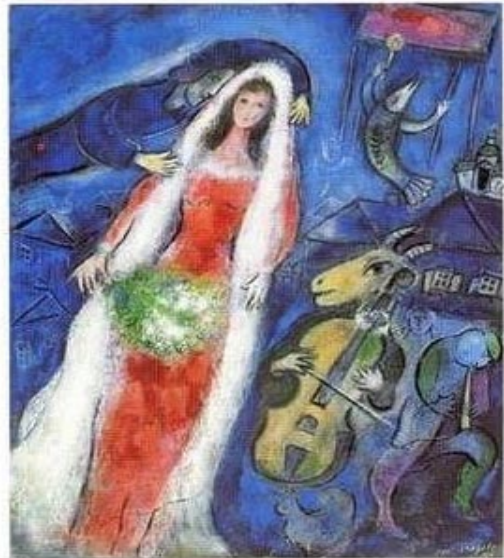
Ademviering 1 maart en 5 april

Een ademviering - inademen, opademen, uitademen - op adem komen. Rust vinden, bezinning, inspiratie. Mooie 'kleine' liederen. Een stilte die twaalf minuten duurt. Een verademing. De ademviering begint om 19.00 uur in de Grote Kerk.

Ds. Dick Snijders

Poëzieviering zondag 8 maart

Hooglied: 'Liederen van verlangen'

Marc Chagall

'Zonder liefde ben je nergens', schrijft Karel Eykman. Liefde maakt mensen mild, teder en vrolijk. Liefde is een raadsel en een wonder tegelijk. Het brengt mensen bij elkaar en tegelijk drijft het mensen uiteen. Liefde brengt mensen in verwarring en in vervoering. Kortom: liefde is een kracht die een mens beroert. Zonder liefde geen leven, zou je kunnen zeggen.

In allerlei toonaarden is het onderwerp 'Liefde' dan ook bezongen. Het is een thema van alle tijden en plaatsen. In geen enkele taal ontbreekt liefdespoëzie. De liefde die er is, die groeit, die tot in de sterren reikt, maar ook die pijn kan doen omdat we ze kunnen verliezen. Het Hooglied uit de bijbel, ook wel het 'Lied van de liefde' genoemd' is door alle eeuwen heen gelezen en gezongen. Het is een parel die op een unieke manier aan de liefde woorden geeft. Van welke hoek ook bekeken, het blijft een verrukkelijk gedicht.

In de viering met als titel: 'Liederen van verlangen' worden naast fragmenten uit het Hooglied ook moderne liefdesliederen te plaatsen. Naast de bruid en de bruidegom uit het boek van de liefde ook een lied van Blof en Trijntje Oosterhuis. Dit omdat ik geloof dat ook vandaag de Eeuwige tot ons spreekt in muziek, poëzie en beeld.

'Doe je jas uit. Maak je haren los. Kom heel stil naast me liggen... Wees nog even stil. Wees nog even zoals nu. Wees nog even hier. En doe dan maar de deur dicht.' Dit zingt Paskal Jacobsen van Blof in het lied 'Niets dan dit'. Je proeft hetzelfde verlangen als de dichter uit het Hooglied die schrijft: 'Kom mijn lief, laten we naar buiten gaan, laten we overnachten in de velden. Dan trekken we 's ochtends vroeg de wijngaarden in om te zien of de wijnstol al uitbot... Dan zal ik je met liefkozingen overstelpen.'

In de viering wordt onder andere het volgende gedicht van Huib Oosterhuis gezongen. Het is een bewerking van Psalm 16.

'Hoor je mij'

*Hoor je mij,
Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig*

*Enige die ik nog ken,
Alles ben je me, erfdeel en beker,
Lieflijke oorden vielen mij toe,
Mijn hart klimt in mij,
Mijn geest wordt wij
Jij verkoopt me niet,
voor geen prijs,
Voor geen ander.*

*Hoor je mij,
Voor mij geen ander dan jij,
Bij jou alleen ben ik veilig*

Het koor G-Noot onder leiding van IJsbrand ter Haar zal gedeelten uit het Hooglied, Liederen uit het Liedboek en Blof en Oosterhuis tot een spannende en ontroerende mix samenvoegen. Verschillende gemeenteleden zullen tussen de liederen door hun persoonlijke visie op 'Liefde' vertolken. Naast dit alles is er gemeentezang, gebed, stilte en zegen. Een viering die ontroert en verwondert. Een viering waarin we de nabijheid van de Eeuwige en de ander mogen ervaren.

Ds. Jeroen Jeroense

Kerk op Schoot viering 15 maart

Ga je mee op reis?

Ervaar de reis van Jona. Waar gaat hij naar toe? Wat voor avonturen beleeft hij? Op zondag 15 maart is de tweede Kerk op schoot viering van 16.00 uur tot 17.00 uur. Inloop is vanaf 15.30 uur met koffie, thee, limonade en knutselactiviteiten. Beleef de dienst op een speelse manier en ontmoet elkaar. Ik ga op reis en ik neem mee.....

Doopviering paasnacht 11 april

Vanouds hebben de paasnacht en het dopen alles met elkaar te maken. De veertigdagentijd was de tijd van voorbereiding voor wie nieuw tot de kerk was toegetreden. In de paasnacht werden zij gedoopt. De paasnacht is het hart van de vieringen van de kerk. Daaruit ontspringt alles: leven voorbij de dood, licht na de duisternis.

Ook in de Grote Kerk in Elst kunnen kinderen en volwassenen gedoopt worden in de paasnacht. De voorbereiding is op dinsdag 31 maart om 20.00-21.30 uur in De Ruimte. Je kunt je bij mij aanmelden.

Ds. Dick Sniijders

Mariaviering 10 mei

Op 10 mei is het moederdag. Een mooie gelegenheid om aandacht te besteden aan Maria, de moeder van Jezus. Dat Jezus een moeder heeft gehad, maakt hem mens. Daarom heeft zij een plaats in de geloofsbelijdenissen van de kerk. Betekent Maria meer voor ons? Hoe kijken we aan tegen de verering van Maria in andere kerken? Graag hoor ik van u hoe u dat ziet. Als u iets wilt vertellen of laten zien, neem dan contact met me op. Graag wil ik samen met u een mooie en inspirerende viering rond dit thema houden.

Ds. Dick Sniijders

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJENKOMSTEN MAART 2019

elke werkdag 9.00 uur De Ruimte	Morgengebed info: Dick Snijders	14.00-16.00 uur De Hoeksteen	Vrouw in Kerk en samenleving info: Janine Kallen
elke maandagavond 18.30-20.00 uur De Ruimte	Kring Hebreuws info: Nel Pieper	19.30-21.30 uur De Hoeksteen	Reis naar Armenië en Georgië info: Janine Kallen
elke woensdagmorgen 9.30-12.00 uur De Ruimte	Crea(t)uur info: Mien Floors	20.00-22.00 uur De Ruimte	Filosofiekring 'De Geest uit de fles' info: Henk Minnema
elke donderdagavond 18.00-19.30 uur De Ruimte	Eten en ontmoeten info: Dick Snijders	woensdag 11 maart 20.00-22.00 uur De Ruimte	Theologisch café info: Jeroen Jeroense
19.45-22.00 uur Onder de Toren	Sint Maartenskerkkoor info: Marien van Wier	maandag 16 maart 14.30-16.00 uur De Ruimte	Spelletjesmiddag info: Djoke Schotman
elke vrijdagmorgen 10.00-11.00 uur De Ruimte	De Stamtafel actueel info: Jeroen Jeroense	20.15-21.15 uur De Ruimte daarna Kerk	Christelijke meditatie info: Dick Snijders
maandag 2 maart 14.30-16.00 uur De Ruimte	Spelletjesmiddag info: Djoke Schotman	dinsdag 17 maart 20.00 uur De Ruimte	Gemeenteavond
20.00-21.45 uur De Ruimte	Wat je leest ben je zelf info: Bert Verbeek	donderdag 19 maart 12.00-13.00 uur De Ruimte	Zinnige lunch info: Jeroen Jeroense
20.15-21.15 uur De Ruimte daarna Kerk	Christelijke meditatie info: Dick Snijders	zaterdag 21 maart 20.00 uur Kerk	concert Sint Maartenskerkkoor info: Marien van Wier
dinsdag 3 maart 20.00-21.45 uur De Ruimte	Wat je leest ben je zelf info: Bert Verbeek	maandag 23 maart 20.00-21.30 uur De Ruimte	Het evangelie volgens Marcus info: Dick Snijders
woensdag 4 maart 20.00-22.00 uur De Ruimte	Winteravondgast info: Jeroen Jeroense		
vrijdag 6 maart 13.00 uur De Ruimte	Ruimtwandeling info: Jeroen Jeroense		
19.00 uur Molukse Kerk	Wereldgebedsdag info: Dick Snijders		
maandag 9 maart 15.00-16.30 uur De Ruimte	Gelukkig ouder worden info: Jeroen Jeroense		

woensdag 25 maart **Themamiddag seniorenpastoraat**
14.00-16.00 uur
De Hoeksteen
info: John Rademakers

20.00-22.00 uur
De Ruimte
In Debat
info: Jeroen Jeroense

maandag 30 maart **Spelletjesmiddag**
14.30-16.00 uur
De Ruimte
info: Djoke Schotman

20.15-21.15 uur
De Ruimte
daarna Kerk
Christelijke meditatie
info: Dick Snijders

dinsdag 31 maart **Haiku's in de Sint Maartenshof**
19.30 uur
De Ruimte
info: Els Meulbroek

*Voor een toelichting van de activiteiten kunt u de website raadplegen www.pg-elst.nl of het boekje *Leren en Inspireren 2019-2020**

TOELICHTING ACTIVITEITEN

Eten en ontmoeten

Samen eten, samen delen wat op tafel staat. Welkom zijn. Ruimte genoeg om aan te schuiven. Elke donderdag om 18.00 uur in De Ruimte. Je bord staat klaar. Laat wel voor 12.00 uur op de woensdag voor de donderdag dat je mee wilt eten bij het kerkelijk bureau even weten dat je komt. We rekenen op je. Na afloop gaat er een mandje rond voor een vrijwillige bijdrage.

Op donderdag 9 april is er geen maaltijd in De Ruimte in verband met de viering van Witte Donderdag in de kerk.

ds. Dick Snijders

Christelijke meditatie

Je concentreren op iets kleins: de adem of een enkel woord. Je gedachten even stopzetten. Dan vliegen de gedachten weer alle kanten uit. En je concentreert je weer op de adem. Je komt terug

tot jezelf. Noem het: zitten voor Gods aangezicht. Dat is genoeg. Je hoeft niets te zeggen, niets te doen. Mediteren is bidden zonder woorden. Openstaan voor wat tot je komt. Openstaan voor de Geest van God. De Geest van God die van buiten ons komt en die in ons woning vindt.

We verzamelen tussen 20.15 en 20.30 uur in De Ruimte, drinken daar een kopje thee of koffie en gaan om 20.30 uur naar de Grote Kerk om in het koor van de kerk te mediteren. De kachel is uit, er brandt innerlijk vuur, maar het kan toch goed zijn om warme sokken of een deken mee te nemen. Data: 2 maart, 16 maart en 30 maart.
ds. Dick Snijders

Winteravondgast: Ad Boogaard

Woensdagavond 4 maart

Plaats: De Ruimte

Tijd: 20.00-22.00 uur

Als tegenhanger van de op televisie te bewonderen 'zomeravondgasten' waarin mensen diepgaand worden geïnterviewd aan de hand van zelfgekozen filmfragmenten, muziek en literatuur, wordt er in De Ruimte een 'winteravondgast' georganiseerd. Tijdens deze avond gunt een bijzondere gast ons een blik op zijn passies, idealen, helden, spiritualiteit en wat maar ter tafel komt. De gast neemt plaats op een comfortabele stoel in De Ruimte waar een ouderwetse schemerlamp voor een huiskamer sfeer zal zorgen. Gespreksleider is ds. Jeroen Jeroense
Deze avond is Ad Boogaard onze gast.

Ad Boogaard (1962) is pastor/coördinator van D3rde Verdieping (voorheen Stadspastoraat Arnhem), een bezinnings- en vormingscentrum van de Protestantse Gemeente Arnhem op de derde verdieping van Rozet (Rozet is een mooi groot gebouw in het centrum van Arnhem waar onder meer een restaurant, de Bibliotheek en het Erfgoedcentrum gevestigd zijn).

Ad is geboren in Krabbendijke, als derde van vier kinderen, in een Nederlands Hervormd gezin. Na de middelbare school studeerde hij theologie in Utrecht, stond daarna twee jaar voor de klas als docent levensbeschouwelijke vorming aan een MBO, werd 'staffunctionaris jeugd- en jongeren-pastoraat' bij wat later jeugdwerkbureau Lava zou worden, werkte daarnaast twee jaar als interim-coördinator van het JONA-huis (een project van de Salesianen van Don Bosco voor kansarme jongeren in Arnhem), en is nu dus pastor/coördinator, sinds 2001. Hij is onder meer ook lid geweest van de stuurgroep van Op Goed Gerucht (een vernieuwingsbeweging van 'jonge' predikanten). Momenteel is hij naast zijn werk vooral actief bij GroenLinks-Arnhem. Ad Boogaard woont samen met Viatrix en samen hebben zij een dochter: Zippora. Zijn hobby's: lezen (krant, literatuur en studieboeken), kijken en luisteren (tv, film, theater, klassieke, wereld- en popmuziek, terras en natuur), wandelen en reizen.

Op deze avond wil Ad u laten zien en horen wat hem raakt, inspireert en motiveert, aan de hand van enkele film- en tv-fragmenten, muziek en poëzie.

Ds. Jeroen Jeroense

Theologisch café

Woensdagavond 11 maart: 'Woede'

Plaats: Stamtafel De Ruimte

Tijd: 20.00-22.00 uur

Het theologisch café opent voor het vierde seizoen haar deuren voor een inspirerend gesprek. In het theologisch café wordt in informele setting gesproken over theologische vragen. Juist het gesprek staat centraal. Het samen delen van ervaringen en ideeën brengt verheldering. Voor iedere avond wordt een thema gekozen. Over dit thema wordt een 'praat-stuk'

geschreven dat vooraf op de website wordt gezet. Het is niet noodzakelijk om deze tekst te lezen om aan het café deel te nemen. De afgelopen jaren is er aan de stamtafel een vrolijke oecumenische mix ontstaan van bezoekers aan het café. Inspirerend om met respect elkaars geloofsvragen te delen. Tijdens de pauze wordt er een heus kloosterbier geschonken.

Deze avond duiken we in de zonde 'Woede'. Bestaat er ook zoiets als 'Heilige Woede'? Of is woede altijd zondig? Prima thema om de avond al discussiërend te vullen.

Pastor Victor Bulthuis, Vincent Vulto, Ds. Dick Kruyt, Ds. Jeroen Jeroense

Slotconcert Sint Maartenskerkkoor 21 maart

Zoals wij u in een eerder schrijven bekend hebben gemaakt, hebben wij als bestuur van het SMKK, in goed overleg met de leden, besloten ons koor per 23 april 2020 op te heffen. Graag willen wij u nog eenmaal uitnodigen om van ons optreden te kunnen

genieten. Op **zaterdag 21 maart** willen we ons afscheid opluisteren met een slotconcert in de Grote Kerk te Elst, aanvang 20.00 uur. Ons koor, aangevuld met een negental projectleden, begeleid door het strijkorkest, 'Ensemble Conservatoire', zal een mooi programma ten gehore brengen met werken van onder andere J.S. Bach, koralen uit de Johannes Passion, van Haydn de Mis Johannes de Deo en van Mendelssohn Te Deum. Ook kunt u zich laten verrassen door een ruime bijdrage van de organist IJsbrand ter Haar en een optreden van de sopraan Iris de Koomen.

We nodigen u van harte uit om dit concert gratis bij te wonen.

Na afloop zal u een drankje worden aangeboden.

M. van Wier, voorzitter/secretaris SMKK

Marcuskring

Op 23 maart komt de Marcuskring bij elkaar.

We lezen vanaf Marcus 9: 30 over wat werkelijk belangrijk is.

Nieuw instromen in de kring is geen bezwaar. Het is goed om de tekst van tevoren thuis te lezen.

En laat het even weten, dat je komt; dan stuur ik je een uitleg toe van de uitgangspunten bij het lezen van de teksten. We gebruiken de Nieuwe Bijbelvertaling. De kring begint om 20.00 uur en vindt plaats in De Ruimte.

ds. Dick Snijders

In Debat 25 maart

Ons voedsel, onze dieren en ons landelijk gebied

De Nederlandse agrarische sector is wereldwijd toonaangevend. Maar onze bodem, de belangrijkste hulpbron voor de boer, dreigt uitgeput te raken. We hebben te maken met afnemende biodiversiteit. Boeren zijn als rentmeester van de natuur, voor het land/de grond, dieren en natuur steeds meer gemarginaliseerd tot

leveranciers van grote hoeveelheden goedkoop voedsel, ingeklemd tussen grote bankleningen en semi-monopolistische inkoopcombinaties of overgeleverd aan de grillige wereldmarkt.

De huidige bedrijfsmodellen voor landbouw en veeteelt zijn niet duurzaam. Maar hoe dan wel? Hoe maak je (wereldwijd) de omslag van productie tegen zo laag mogelijke kosten, naar productie met zo min mogelijk grondstoffen? Edo Gies senior Onderzoeker Regionale ontwikkeling en ruimtegebruik bij Wageningen Universiteit werkt met de praktijk aan dit soort vraagstukken. Hij is niet alleen betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe perspectieven voor de landbouw, maar ook bij wat dit betekent voor ons ruimtegebruik, ons landschap en de ruimtelijke rol van de overheid. Naast producent is de boer immers ook beheerder van ons landschap én als wij niet nadenken over leegstand die in ons landelijk gebied ontstaat, dan doen criminelen dat wel. Edo zal met ons zijn kennis en ervaringen op deze punten delen.

Er zijn ook mensen die concrete initiatieven nemen door anders te produceren. Ze gaan anders met onze omgeving om en proberen consumenten meer bewust keuzes te laten maken. Dat is niet altijd gemakkelijk. Agrarische ondernemers hebben te maken met veel en vaak veranderende regelgeving. De stikstofcrisis is zeker niet het laatste voorbeeld. Iemand die het bedrijfsmatige en het idealistische op een realistische manier weet te combineren in onze gemeente is André Jurrius van Ekoboerderij Lingehof in Randwijk (<http://ekoboerderijdelingehof.nl/>). André zal vanuit de praktijk vertellen wat wél kan en hoe hij zijn familie en collega's dat doen.

Van daaruit gaan we met elkaar in gesprek. Wat is het perspectief, wat vraagt dat aan veranderingen in onze omgang met onze omgeving, ons voedsel en onze dieren? Wat is nodig om het voor iedereen van goede wil haalbaar te maken? Doel is om meer begrip voor elkaars situatie te krijgen en ook onze eigen rol bij de noodzakelijke veranderingen zien.

Informatie: ds. Jeroen Jeroense en Aad Noordermeer

Haiku's in de Sint Maartenshof

Dinsdag 31 maart en 14 april 19.30 uur
Plaats: De Ruimte, rondom de stamtafel en in de tuin.

Nu in de Sint Maartenshof alles voorzichtig gaat uitlopen is er weer een mogelijkheid om mee te doen met het maken van haiku's: een krachtige dichtvorm, die uit het oude Japan stamt. Een bijzondere manier om verwondering onder woorden te brengen.

Herkent u dit? Je wandelt ergens en opeens zie je iets. Iets wat je treft, een prachtig vergezicht: een zonsondergang, een bijzondere plant. Schoonheid, verwondering. Er gebeurt iets, het ontroert je. Je staat stil en zou deze ervaring willen vasthouden, vastleggen, fotograferen. Precies zo werkt een haiku, maar dan met woorden.

Zin om ook mee te doen? Wij starten met het geven van informatie over het maken van haiku's. Enkele eenvoudige oefeningen helpen om stiller te worden. Dit bevordert de verbinding met de mooie Sint Maartenshof. U hoeft niet te kunnen dichten, plezier in het spelen met woorden is genoeg.

Vanaf 2 maart kunt u in de vitrinekast in De Ruimte haiku's zien en lezen. Deelnemers van de vorige workshop zetten deze haiku's op papier. Graag vooraf aanmelding per mail bij Els Meulbroek e.meulbroek@planet.nl
Aantal deelnemers: maximaal 10.

Els Meulbroek

Over Grenzen Week (OGW)

Na afloop van de Over Grenzen Week (november 2019) zijn we niet stil blijven staan. Twee voorbeelden: de gezamenlijke maaltijd voor vrouwen van 'hier' en 'daar' op vrijdag 31 januari in De

Ruimte. Een fantastisch moment om elkaar te ontmoeten en beter te leren kennen. Duidelijk voor herhaling vatbaar. Daarnaast heeft de diaconie een gift van €500,- bestemd voor het Syrische Comité. Safaa, een van onze gasten bij de afsluitende kerkdienst in november, is de lokale vertegenwoordiger van deze organisatie.

Het Syrische Comité werkt hard om in een verwoest land mensen te helpen door hulpgoederen als schoolspullen, medische benodigdheden, dekens, kleding en dergelijke te verzamelen en via Turkije naar het noorden van Syrië te verzenden. Het Comité houdt goed zicht op de distributie en kan daardoor verzekeren dat de hulpgoederen diegenen bereiken die hulp nodig hebben. Het Comité verzond de afgelopen jaren 30 containers met hulpgoederen. De bijdrage is bestemd voor het transport van de hulpgoederen: een onmisbare schakel bij noodhulp.

Daarnaast is van 9 t/m 15 november 2020 de tweede editie van de Over Grenzen Week. Voorlopig onder de naam OGW 2.0. De eerste brainstormronde is al geweest. Interesse om mee te denken en te organiseren? Neem eens contact met me op via 0481 464751 of 06 37143562
Namens OGW 2.0,

Jan Luiten

**DE TORENHAAN ZEGT ER
HET ZIJNE VAN...**

DROMEN VAN EEN B&B IN DE TOREN?

Ik houd ze wel wakker!

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Dick Sniijders, 06 - 19920341,
dick-sniijders@pg-elst.nl
Ds. Jeroen Jeroense, 06 - 50237946,
jeroen-jeroense@pg-elst.nl

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF- EN LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief- en Leedbrief.

De Lief- en Leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief- en Leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl

Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

In memoriam J. Mouris

Op 5 februari is overleden de heer Jan Mouris, in de leeftijd van 88 jaar. Jan is geboren en opgegroeid in Oud-Beijerland op het eiland Hoeksche Waard waar hij een fruitteeltbedrijf had. Vanwege de bouw van een verpleeghuis is zijn grond onteigend en toen is hij naar de Betuwe gekomen om een nieuw bedrijf te starten in Bemmelen en hij ging wonen in de Thorbeckestraat en later aan de Hollanderbroeksestraat in Elst.

Jan was een harde werker, geen zakenman, ook niet iemand die de confrontatie zocht; hij kon geen nee zeggen. Harmonie in het gezin was belangrijk voor hem. Zijn grote handen staan symbool voor geborgenheid. Jan kon eigenzinnig zijn, maakte niet duidelijk wat hij vond, maar kon dan wel lopen mopperen. Voor de kleinkinderen was hij een grappige opa. Ze konden alles met hem doen en hij wilde bijvoorbeeld ook best gek op de foto. Jan fietste, las, luisterde klassieke muziek en koormuziek, hij hield van rijden door de polder, praten over voetbal, over de oorlog en over de Hoeksche Waard, over de watersnood.

In de uitvaartdienst op 11 februari in de Grote Kerk spraken we over de liefde van God als een spiegel voor de mens, zoals deze beschreven is in I Korintiërs 12: 31 - 13: 13. Liefde is de weg die ons steeds hoger brengt, tot God. Christus is het menselijke voorbeeld van deze liefde die goddelijk is.

Aansluitend aan de dienst vond de begrafenis plaats op begraafplaats Rustoord in Valburg. We wensen de kinderen, klein- en achterkleinkinderen de kracht toe om het verlies te dragen.

Ds. Dick Sniijders

In memoriam mevr. M.A.K. Sterk-Martinus

Op 13 februari is Etha Sterk-Martinus overleden, in de leeftijd van 72 jaar. Etha komt uit een druk gezin met 9 kinderen. Ze gaat naar de Mulo en naar de kweekschool. Ze wordt kleuterjuf. In 1971 trouwt ze met Theo Sterk. Als de kinderen Sigrid en Mathijs zijn geboren, stopt ze met werken.

Het is altijd gezellig en iedereen is welkom.

De kinderen hebben alle ruimte. Er worden vaak spelletjes gedaan. Rust vindt ze in muziek luiste-

ren en lezen. Etha volgt verschillende creatieve cursussen. In 1994 verblijven twee Russische meisjes bij Etha en Theo voor een stage in Nederland. Met Katja, een van hen, ontstaat een band voor het leven.

Ze krijgt acht kleinkinderen, waarvan de oudste tot groot verdriet dood geboren is. Bij oma kan en mag alles, knutselen, koekjes bakken, samen liedjes zingen en veel naar buiten. Oma is erg goed in fantasieverhalen spelen met de kinderen. Als Theo in 2015 overlijdt, is Etha haar maatje kwijt. En helaas gaat haar gezondheid steeds harder achteruit en is er steeds meer hulp nodig. In 2018 besluit ze zelf dat het niet meer gaat en verhuist ze naar het verpleeghuis.

De uitvaartdienst vond plaats op 19 februari in de Grote Kerk in Elst en aansluitend de begrafenis op Rustoord in Nijmegen. Tijdens de uitvaartdienst stonden we stil bij 2 Korintiërs 4: 6-7, 18 en 5: 1-9. We zijn van stof gemaakt. In dit stof dragen we de schat van de Geest van God. Stof keert terug tot stof, maar de geest mag terug naar Gods licht.

We wensen de kinderen en kleinkinderen de kracht toe om het verlies te dragen.

Ds. Dick Snijders

Onze jarigen van 90 jaar en ouder

Op 4 maart hoopt mevr. A Hendriks, 91 jaar te worden.

Op 5 maart hoopt dhr. H. Aangeenbrug, 95 jaar te worden.

Op 29 maart hoopt dhr. J. Blekkink, 92 jaar te worden.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert hen van harte met deze feestelijke dag. Natuurlijk kunnen gemeenteleden een kaartje sturen. Onze ouderen stellen dat zeer op prijs.

Geboren

Op 31 januari is geboren Hugo Levi van Deelen. Hugo is de zoon van Rutger en Maaïke van Deelen-Kamps en de broer van Aron. Van harte gefeliciteerd!

Ds. Dick Snijders

KERKENRAAD

17 maart: gemeenteavond in De Ruimte over Werk aan de Grote Kerk

In de vorige editie van Onderweg trof u een kleurrijke flyer aan over het project 'Werk aan de Grote Kerk'. In de wandelgangen vangen we daarover enthousiaste reacties op. Als kerkenraad vinden we het nu tijd om over al deze ideeën met de gemeente in gesprek te gaan. Daarom nodigen we u van harte uit voor een gemeenteavond over dit onderwerp. We staan stil bij wat eraan vooraf is gegaan, we vertellen onze droom van de kerk in 2040 en we schetsen welke concrete ideeën daaruit zijn voortgevloeid. Maar we zijn vooral benieuwd naar uw en jullie reacties. Het wordt een interactieve avond; neem uw mobiele telefoon mee om goed mee te kunnen doen. Omdat we het hebben over onze toekomst nodigen we met nadruk gemeenteleden uit alle leeftijdscategorieën uit.

De avond vindt plaats op **dinsdag 17 maart** in De Ruimte, inloop met koffie en thee vanaf 19.30, aanvang programma om 20.00 uur. Aanmelding is niet nodig.

Namens de Kerkenraad, Peter de Leeuw

KERKRENTMEESTERS

Resultaat

Actie Kerkbalans

De tot dusver getelde toezeggingen voor Kerkbalans 2020 laten een totaal zien van € 167.395,--.

De kerkenraad is blij met dit behaalde resultaat. Zij bedankt u dan ook hartelijk voor uw toezegging voor 2020. Ook dit jaar komt weer tot uiting dat we samen bereid zijn om de lasten te dragen. Dank daarvoor.

Ook zijn wij natuurlijk dank verschuldigd aan de 75 vrijwilligers die de enveloppen hebben rondgebracht en opgehaald. We hopen als gemeente een goed jaar tegemoet te gaan.

Lucia Zoutman, Arie de Groot en Arie Kattouw

Collecteren anno 2020

Het is niet meer vanzelfsprekend dat iedereen contant geld bij zich heeft, want bijna iedereen betaalt tegenwoordig met de pinpas. Maar dit heeft een aantal nadelen. Naast de muntjes voor de wagentjes bij de supermarkt, kunt u bijvoorbeeld ook tijdens de kerkdienst bij de collecte in de problemen komen.

Voor die mensen hebben we goed nieuws, want binnenkort (29 maart aanstaande) gaan wij van start met een nieuwe manier van collecteren, waarbij u met uw smartphone kunt doneren. Dat doen wij samen met Givt; het bedrijf dat deze oplossing maakt. Wilt u gebruik maken van deze service, dan heeft u de Givt-app nodig. Deze kunt u downloaden in de App Store of de Google Play Store. Geeft u liever contant? Geen probleem, want naast het geven met uw smartphone kan u altijd contant geld geven aan de collecte. Ook het systeem van collectebonnen houden we nog in de lucht.

Op Youtube treft u een stap voor stap introductiefilmje aan van de Givt-app. U vindt dit filmje door in de zoekbalk van youtube de term 'Givt app' in te typen. Het filmje bovenaan de lijst dat vervolgens verschijnt is het stap voor stap introductiefilmje van de Givt app. Ook staan in de lijst nog een aantal andere filmpjes over de Givt app. Kijk er gerust eens naar.

Op 22 maart zullen een aantal kerkrentmeesters na afloop van de dienst in De Ruimte aanwezig om degene die moeite hebben met de installatie van de Givt app te helpen en verdere vragen te beantwoorden.

Voor meer informatie of vragen kunt u contact opnemen met Arie de Groot, tel. 06 46 978 466
Arie de Groot

CPO

(COLLEGE VAN OUDERLINGEN EN PREDIKANTEN)

PVD (Protestantse Vrijwilligers Dienst)

Op 22 januari jongstleden kwamen de PVD-ers bijeen in De Ruimte. Op het programma stond een boeiende presentatie over Vluchtelingenwerk, gegeven door de dames Rabija Kalic en Ineke Muurling, van Vluchtelingenwerk Midden-Gelderland.

In de korte vergadering erna werd met dank en een boeket bloemen afscheid genomen van mevr. Maartje Maan, die stopt als PVD-ster. Zij is maar liefst 37 jaar betrokken geweest bij de PVD! Gelukkig kon er ook een nieuwe vrijwilligster worden verwelkomd: mevr. Matty Bolle.

De volgende bijeenkomst staat gepland voor woensdag 6 mei.

Namens de PVD,
Gea Dijkstra

links: Corrie Brüning en rechts Maartje Maan

Collecten opbrengst en verdeling januari 2020

Diaconie/ Isa-e-church	€ .617,50
Kerk	536,53
Kinderkerk	37,75

5 jan	Kerkomroep/kerktelefoon	172,05
12 jan	Bloemengroet	217,10
19 jan	Vakantiepret kinderen in armoede	103,22
26 jan	Gezinshuizen pleegkinderen de Glind	233,06
31dec	Tertzio/Onderhoud kerkgebouw	37,50

Totaal januari € .1.954,71

Lucia Zoutman

DIACONIE

Omdat het kan

Sinds de industriële revolutie gaan de technologische ontwikkelingen steeds sneller. Er komen steeds meer mensen op aarde, die beter zijn opgeleid en meer technische mogelijkheden hebben. Dat heeft geleid tot belangrijke innovaties, die ons veel gemak hebben gebracht. Ook nu nog zijn er veel knelpunten waarvoor we graag een oplossing zouden vinden.

Inmiddels ontdekken we dat al die verworvenheden ook schadelijke gevolgen hebben: de kolen voor de stoommachines leidden bijvoorbeeld tot veel fijnstof en andere schadelijke stoffen in de lucht. Grondstoffen worden schaars en raken wellicht een keer uitgeput. Afvalproducten schaden onze leefomgeving op mondiale schaal en inmiddels zelfs in de ruimte. De mens streeft continu naar vernieuwing. Uitvinders bedenken nieuwe apparaten en toepassingen die alle een verbetering van onze (vaak individuele) leefsituatie voor ogen hebben. Maar de laatste tijd komen er ook steeds meer mensen die zich afvragen of die nieuwe ontwikkelingen ook wenselijk zijn. De algemene reactie op die vraag is vaak dat we de vooruitgang niet kunnen of mogen stoppen. De vraag of een ontwikkeling wenselijk is wordt vaak ontweken. Uitgangspunt lijkt te zijn: wat technisch mogelijk is moeten we doen.

Ook wij kunnen ons de vraag stellen of een bepaalde nieuwe ontwikkeling wel wenselijk is. Laten we met elkaar bespreken welke wereld we graag willen voor onszelf, onze kinderen, onze kleinkinderen, ... Laten we een voorbeeld nemen aan Leonore Gewessler, milieuminister in Oostenrijk, die een proef met 140 km/u rijden

stopt met als motto 'Het is belangrijk dat we ophouden de verkeerde richting op te gaan.' Juist in de kerk hebben we toch een opdracht om goed met Gods schepping om te gaan?

Bert Wolters, (thema)diaken duurzaamheid

DUURZSAAMheidstip:

Wees kritisch op nieuwe ontwikkelingen. Stimuleer ontwikkelingen die bijdragen aan de wereld die u uzelf gunt.
Reacties en eigen tips graag naar woltersbw@gmail.com

DIACONIECOLLECTE MAART 2020

Stichting Het Passion te Hummelo

De Stichting Het Passion te Hummelo biedt, vanuit een christelijk diaconaal perspectief, onvoorwaardelijk hulp aan mensen aan de rand van de samenleving en de instellingen die hen opvangen en helpen. Hiervoor beheert zij een time-outvoorziening, waar dak- en thuislozen vanuit diverse voorzieningen een rust- en hulperiode wordt aangeboden. Ze krijgen hier professionele hulp, maar vinden ook rust in het landschap. Het Passion is voor 50% afhankelijk van giften en voor 70% afhankelijk van de inzet van vrijwilligers.

Zie ook: www.hetpassion.nl

BESTEMMING UITGANGSCOLLECTEN MAART 1 maart 1e zondag 40-dagentijd: Stichting Algemene Hulpdienst Elst

De Algemene hulpdienst is een vrijwilligersorganisatie, aangesloten bij het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp Overbetuwe. Zij is er voor iedere inwoner van Elst die hulp nodig heeft en voor wie deze hulp (ook in financiële zin) niet beschikbaar is. Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt. Iedereen kan immers in een situatie terecht komen waarbij directe hulp dringend noodzakelijk is. De hulpdienst brengt vraag en aanbod van hulp zo snel en passend mogelijk bij elkaar: een georganiseerde vorm van burenhulp.

Zie ook: www.overbetuwevoorelkaar.nl

**8 maart, 2e zondag 40-dagentijd:
Voedselbank Arnhem**

Wekelijks eten circa twintigduizend gezinnen, ruim vijftigduizend mensen in Nederland, van het voedselpakket dat zij gratis van de voedselbank krijgen. Om in aanmerking te komen voor een voedselpakket mag men als alleenstaande niet meer dan €230,- per maand overhouden na aftrek van vaste lasten zoals huur, gas, water, licht en verzekering. Voor gezinnen gelden andere richtlijnen. Elk jaar worden meer dan negenhonderdduizend pakketten uitgedeeld.

De voedselbank betaalt niet voor voedsel. Het werk wordt op dit moment verricht met zo'n zesduizend onbetaalde vrijwilligers. Zie ook: www.voedselbankarnhem.nl

**15 maart, 3e zondag 40-dagentijd:
vakantieweek Nieuw Hydepark**

In april 2016 is de nieuwe vestiging van het Roosevelthuis geopend: Nieuw Hydepark in Doorn. Nieuw Hydepark maakt deel uit van Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk (PSDV). PSDV biedt in samenwerking met en steun van de Protestantse Kerk vakantie mogelijkheden aan voor mensen voor wie het door ziekte, beperking of leeftijd niet vanzelfsprekend is om op vakantie te gaan. Jaarlijks genieten er ruim 1.800 vakantiegasten samen met ruim 1.600 vrijwilligers van een vakantieweek. Van 14 tot 21 maart is onze eigen groep vrijwilligers actief in Nieuw Hydepark. Zie ook: www.nieuwhydepark.nl

**22 maart, 4e zondag 40-dagentijd:
Sint Maartenshof**

Achter De Ruimte ligt een spirituele tuin waar met vormen, planten en objecten een bijzonder invulling wordt gegeven aan de gedachten en beleving van geloof en spiritualiteit. De tuin bestaat uit drie gebieden: Ontmoeting, Inkeer en Wandeling. De tuin vormt een inspirerende plaats voor rust en bezinning, maar ook voor genieten van Gods schepping. We maken er vaak dankbaar gebruik van, maar de tuin moet wel onderhouden worden en er moeten materialen aangeschaft worden. Zie ook: www.pg-elst.nl/de-ruimte/de-tuin-sint-maartenshof/

**29 maart, 5e zondag 40-dagentijd:
opvang en scholing weeskinderen Rwanda**

In 1994 werden één miljoen Rwandezes afgeslacht door hun burens. De jongvolwassen Rose Mukankaka overleefde de genocide, maar verloor haar ouders, broers en zussen. Ze besloot dat ze God wilde dienen door weeskinderen op te vangen en onder te brengen in pleeggezinnen. Zo ontstond Mwana Ukundwa, 'geliefd kind', dat inmiddels drie vestigingen heeft waar in totaal zo'n 2400 kinderen en hun opvanggezinnen begeleid worden. Tegenwoordig ondersteunt de organisatie kinderen die hun ouders aan hiv-aids hebben verloren, of zelf besmet zijn. Zij krijgen medicijnen, schooluniformen en leren om te gaan met hun ziekte. Ook alleenstaande moeders die besmet zijn, worden ondersteund in de zorg voor zichzelf en hun gezin. Zie ook: www.kerkinactie.nl/projecten/opvang-en-scholing-van-weeskinderen

Collectebonnen

Kerkgangers die gebruik willen maken van collectebonnen kunnen deze in de volgende coupures bestellen: Kaarten met 20 bonnen van € 0,50 (€ 10,-) of € 0,75 (€ 15,-) of € 1,- (€ 20,-) of € 2,- (€ 40,-) door storting op bankrekeningnummer NL71 RABO 0373719019 ten name van Collectebonnen Protestantse Gemeente Elst, onder vermelding van adres, aantal en soort. Uw bestelling wordt zo spoedig mogelijk bij u thuis bezorgd. Voor nadere informatie A.M. Brandt, tel. 376384 (na 19.00 uur).

Voor al uw vragen over
vrijwillige thuishulp en mantelzorg
Telefonisch spreekuur:
maandag t/m vrijdag 9.00-11.00 uur.
TEL. 0481 - 350050
E-mail: info@mantelzorgoverbetuwe.nl

COLUMN

Machtige machteloosheid

Ongeveer 685 woorden, langer mag een column niet zijn. Een paar dagen voor de deadline, meestal als ik in mijn eentje in de auto zit, verzamel ik de ingrediënten voor de cocktail: uit de actualiteit, dichtbij of veraf, uiteraard iets met religie of kerk, want dat is nu eenmaal wat de lezers van Onderweg met elkaar gemeen hebben, en natuurlijk een onderwerp dat mij persoonlijk bezighoudt, met een verhaaltje uit mijn eigen leven. En als ik dan aan het schrijven ga, probeer ik verbindingen te maken, tracht ik een knipoog toe te voegen en een glimlach aan de onzichtbare lezer te ontlokken. En steeds met als toefje slagroom op de taart: een kopje bestaande uit twee allitererende woorden. Maar wat een goede column altijd moet doen is herkenning oproepen, hij moet als het ware woorden geven aan het gevoel van de lezers. Althans, zo ervaar ik het als ik bijvoorbeeld de fantastische columns lees van Stevo Akkerman in Dagblad Trouw. Het persoonlijke verhaal dat ik nu ga vertellen heeft dan ook dät als aanleiding: woorden geven aan schokkende ervaringen en emoties waaronder velen, ook in onze 'kleine' kerkelijke gemeenschap, gebukt gaan of zijn gegaan.

Afgelopen zomer – we zullen de datum niet snel vergeten – kwam aan het licht dat onze schoonzoon Pieter, 32 jaar oud, de levenspartner van onze oudste dochter Annette, lijdt aan leukemie. Het leven van twee jonge mensen, vol met plannen en lonkende perspectieven, viel abrupt stil. In minder dan een paar uur kwam alles in een ander daglicht te staan: de komende twee jaar – voor jonge mensen een eeuwigheid – zou letterlijk alles in het teken komen te staan van genezing. In de wetenschap, maar nog zonder echt te begrijpen wat dat met een mens doet, dat je eerst doodziek moet worden gemaakt om uiteindelijk te kunnen herstellen. Ontzetting, existentiële angst, machteloosheid, het gevoel van vervlogen dromen streden met elkaar om voorrang, natuurlijk bij Pieter en Annette, maar dus ook bij hun ouders, broers, zussen, vrienden. Het toeval wilde dat ik twee dagen na het slechte nieuws op de fiets 'moest' stappen, op weg naar Santiago

de Compostella; ik heb daar eerder over geschreven. Wat ik mij nog herinner is dat ik nog nooit met zo'n bezwaard gemoed op reis was gegaan en dat ik elke ochtend een uur lang met tranen in de ogen in het laatste wiel zat, vaak tot aan het eerste kerkje en het eerste kaarsje van de dag. Uiteraard met uitzondering van het ziekenbezoek hernam na de zomer het dagelijks leven zich, maar toch ook niet. Want over alles hing als het ware een slagschaduw; ergens van kunnen genieten, vooruitkijken en plannen maken, het lukte niet meer. Ons leven ging verder maar stond tegelijk ook helemaal stil. Het met lede ogen moeten aanzien van het leed van je kinderen, iets ergers is nauwelijks voorstelbaar.

Maar er gebeurde nog iets. In de eerste plaats hield Pieter met zijn onverwoestbaar positieve levensinstelling zelf zijn omgeving op de been. Mijn oma zou hebben gezegd: 'God geeft de mens kracht naar kruis'. Maar dat gebeurde ook andersom: er kwam een stroom van medeleven en betrokkenheid op gang die zijn weerga niet kent, niet eventjes, maar tot op de dag van vandaag. Niet alleen droeg dit Pieter en Annette, maar zeker ook ons. Wat een kaartje, een telefoontje, een kort gesprekje teweeg kan brengen en troost kan bieden! Ik had mij dat nooit zo gerealiseerd. En eigenlijk voel ik me, calvinist als ik ben, met terugwerkende kracht schuldig over al die keren dat ik dat zelf heb nagelaten. Onze eigen kerkgemeenschap heeft zich daarbij beslist niet onbetuigd gelaten, integendeel. De warmte die wij nog steeds ervaren, is bijna letterlijk een verademing. Ertoe doen, oprechte belangstelling en mede-lijden ervaren, is een bijna onbeschrijfelijke ervaring. Ook hier past een gezegde van mijn oma bij: 'gedeelde smart is halve smart'. Dat is echt zo.

Ik zou deze column een maand geleden niet hebben kunnen schrijven. Want het gaat nu goed met Pieter. Enkele weken geleden onderging hij een stamceltransplantatie; de eerste tekenen lijken erop te wijzen dat die begint aan te slaan. Hij heeft nog een lange weg te gaan, maar we kunnen weer vooruitkijken. Die vele kaarsjes die mijn vrienden en ik op onze pelgrimstocht naar Santiago hebben ontstoken, hebben daar zeker bij geholpen. Goed dus dat we toch zijn gegaan.

Peter de Leeuw

JEUGD

CRÈCHE

Elke zondagmorgen zijn uw kinderen (0-4 jaar) van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

40 dagentijd-project 'Ken je Mij?'

Op zondag 1 maart beginnen we in de kinderkerk met het 40-dagentijd en paasproject 'Ken je Mij?'. Voorin de kerk zal een houten paneel komen waarop met spijkers en draad iedere week een nieuw symbool te zien zal zijn.

Iedere zondag zal een andere vraag centraal staan, bijvoorbeeld 'Wat geef je Mij?' en 'Hoe kijk je naar Mij?'

Door de verhalen over Jezus te lezen en erover te praten en te knutselen hopen we Jezus steeds wat beter te leren kennen. Op eerste paasdag sluiten we het project af met een leuke activiteit.

Groeten van de kinderkerkleiding,
Rianne Swart

Basiscatechese

In de basiscatechese krijgen de kinderen uit de groepen 7 en 8 van de basisschool uitleg over kerk, geloof en Bijbel. Elke week komen we bij elkaar, uitgezonderd de schoolvakanties, van september tot Pasen. Het zijn plezierige ontmoetingen en de kinderen waarderen vooral de speelkwartiertjes ervoor en erna.

De afsluitende avond is dit jaar op maandag 30 maart.

Rien Crajé en Magreet Wessels hebben met veel plezier basiscatechese gegeven. Na dit een aantal jaren gedaan te hebben, zullen ze ermee stoppen. Wie zou dit van hen willen overnemen? Graag hoor ik van je. Het is niet moeilijk en wel erg leuk om te doen.

Ds. Dick Snijders

The Meeting

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!

Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkelst.nl

Terugkijkend op januari en februari

Meetkringen:

Tijdens de afgelopen Meetkringen hebben we weer verschillende thema's bij de kop gepakt. We hebben gehad over Netflix. Hoeveel kijk jij eigenlijk? En wat vind jij 'normaal'? We hebben toen een vers gelezen uit de Bijbel namelijk Richteren 4:21 (zoek maar op). Vervolgens hebben we hierover gepraat. De tieners hadden niet gedacht dat er zo'n verhaal in de Bijbel staat. Geweld op televisie wordt wel als 'normaal' gezien. Maar wordt het de tieners ook wel eens te veel? Zetten ze het scherm wel eens uit? Een

andere avond hebben we het gehad over 'omgaan met mensen die anders zijn dan jij'. We hebben het met de tieners gehad over het horen bij een groep. Sluiten zij wel eens mensen buiten? En wat doet Jezus? Loopt Hij wel eens met een bocht om sommige mensen heen? Om met mensen om te gaan die buiten de groep liggen heb je soms lef nodig. Maar het kost je soms ook een inspanning. We hadden weer boeiende gesprekken.

Activiteiten:

Op zaterdag 25 januari was er weer de jaarlijkse '12 uur van'. Dit keer met het thema EHBO. Er kwam in instructeur de basis uitleggen. Als er iemand op de grond ligt en niet reageert, wat moet je dan eigenlijk doen? De tieners hebben het reanimeren geoefend net als het gebruik van de AED. Het was erg gezellig maar met een serieuze insteek. De centrale boodschap was; 'Kom in actie!' Daarna hebben we nog spelletjes gedaan.

Op zaterdag 1 februari is de jeugd 18+ bij elkaar geweest. Een groep van 18 tot ongeveer 23 jaar zijn met elkaar een dag op stap gegaan. Ze hebben geskied in Bottrop. Daarna hebben ze geborrelt in The Meeting. Het doel was om ook deze jeugd met elkaar in contact te houden. Ze vliegen vaak het huis uit gaan studeren en raken het contact met elkaar makkelijk kwijt. Het doel was geslaagd. Het was erg gezellig.

Vrijdag 7 februari is er weer een Sirkelslag geweest. Dit keer de editie Young waarbij tieners het tegen elkaar opnemen. Het was erg interactief. Via een livestream hielden we contact met jeugdgroepen uit kerken in heel Nederland. Dit keer moesten wij een spel spelen tegen een andere jeugdgroep. Wij hebben contact gehad met de CGK uit Ermelo. Uiteindelijk zijn we net iets boven het midden geëindigd. Maar daar was het ons niet om te doen, we hebben een top avond gehad.

Wat gebeurt er in maart?

Meetkringen:

Elke woensdag Meetkring voor alle tieners van 19.00 tot 20.00 uur.

Nu al bijzonderheden te melden? Jazeker, op 4 maart komen de vertrouwenspersonen Frank den Daas en Leny Janssen langs. Het is belangrijk om een veilige plek te hebben. Hier horen ook mensen bij die niet direct betrokken zijn en waar je wel je verhaal kwijt kunt. We gaan het hebben over de '10 geboden van The Meeting'.

Activiteiten:

Vrijdag 13 maart is er een vrouwenavond en op zaterdag 14 maart een mannenavond. Even optrekken met je eigen geslacht. Grappen maken die anders niet kunnen en thema's bij de kop pakken die anders ongemakkelijk worden. De tieners krijgen nog een uitnodiging via de app.

Frans Brandenburg

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

CONTACTPERSONEN VOOR THE MEETING:

Frans Brandenburg Jeugd- en Jongerenwerker
jjw@jeugdwerkst.nl

Eva Buurman voorzitter Meetingcommissie

Internet: www.jeugdwerkpgelst.nl

DIVERSEN

Expositie 19 februari - 13 mei 2020

Helma van Kleinwee – 'Verbinding' – Schilderijen

De verbinding, een zoektocht in schilderen en textiel, waarbij Helma van Kleinwee niet schroomt om telkens opnieuw te beginnen. Geconcentreerd neemt zij de tijd om nieuwe ideeën te vormen. De ene keer in kleur, de andere keer in wit naar grijs. Nooit zwart. Ze kiest de middenweg tussen het figuratieve en abstracte. Wat ze belangrijk vindt, is zelf energie en warmte voelen tijdens het schilderen. Niets doet zij berekend of doordacht. Haar emoties geeft ze vorm en kleur. In haar werk zijn opvallend zichtbare kwaststreken, schuursporen en verdikte verfhoeven te zien. Beslist geen gladde afwerking. Het accent ligt op het schilders proces. De verf is korrelig en pasteus op paneel gebracht. Vaak komen onderlagen door de verfhuid tevoorschijn, waardoor het schilderij het aanzien heeft van een verweerde muur. Verwerkte materialen als golfkarton en jute versterken de compositie. Er is weinig detaillering. De schilderijen zijn laag voor laag opgebouwd met acrylverf. In de details legt ze de verbinding door middel van fijn borduurwerk. Een precisiewerkje dat voor een magische sfeer zorgt. De behoefte om met textiel bezig te zijn en dan met verf. De combinatie van borduurwerk op geschilderd doek. Goed overwogen want er is geen weg terug. Maar met iedere keer de gedachte: *Verbinding*. Voor meer informatie: www.galeriezwijzen.nl/helma-van-kleinwee

Zaterdag 7 maart, 4 april, 25 april (Nationale Museumweek) en 2 mei is de kerk van 13.30–16.30 uur geopend om de expositie te bezoeken. Van harte welkom!

Voor meer info: www.pg-elst.nl / kunstcommissie Klarien Verbeek

Kunst boven de bank

Vanaf 6 maart hangt mijn schilderij tijdelijk boven de bank in de Ruimte met als titel: 'The sixteen chapters of Marc'. Anderhalf jaar nu bestudeert een groep mensen onder leiding van ds. Dick Sniijders de zestien hoofdstukken van het evangelie volgens Marcus.

Als je tekst nauwkeurig leest komen er allerlei vragen boven over wat Marcus heeft bedoeld en hoe je de tekst het beste kunt uitleggen. De veelkleurige rijkdom van de tekst heb ik willen uitbeelden in zestien panelen die hun eigen kleurschakering hebben en samen een heel mooi beeld geven van wat Marcus heeft willen zeggen.

Volgens de christelijke iconografie wordt Marcus uitgebeeld als een leeuw. Een leeuwenkop komt dan ook tevoorschijn als de zestien panelen als geheel bekijkt.

Paul Peters

Introductie 40-dagen project 2020 verteld in bloemen, in natuur

De 40-dagertijd is een tijd van bezinning. We leven toe naar Pasen, het feest van Jezus' opstanding uit de dood. Jezus zei: 'Sta op' tegen zieken en mensen die lijden onder onrecht. Hij riep zelfs doden tot leven. En hij gaf zijn eigen leven voor ons als ultieme daad van liefde. Niet het duister overwon, maar de liefde. Jezus gaf ons nieuwe hoop. We mogen iedere dag weer opstaan uit alles wat ons neerdukt.

In deze 40-dagen staan we op en komen in actie, en gebruiken daarbij de handreikingen van Kerken in Aktie. We bieden hoop en doen recht aan vluchtelingen, aan kinderen in de knel, en aan iedereen die vast zit in armoede of moeilijke omstandigheden. Wij geloven in delen, deel mee, kom in beweging. Sta op!

Elke zondag proberen we het verlangen tot delen te laten groeien, zodat we in beweging komen, aangemoedigd door de stip in het midden van de cirkel, die als het ware de pupil van het oog is; het oog dat onze aandacht trekt tot wij zien. Als mensen zien, komen we in beweging.

Om in beweging te komen is er voor de meesten van ons een doel nodig. Het hebben van een stip op de horizon helpt. Een stip die ons herinnert aan het 'waarom' zodat we in beweging komen. Deze stip is een open ruimte. Rondom de stip is een weefsel van takjes. Het samenkomen van de open stip én het weefsel rondom, geeft elke zondag een andere beleving, aanzet tot beweging.

Op de Blikvanger vindt u, zoals u van ons gewend bent, een korte uitleg van weefsel en ruimte en een korte meditatie erbij. We wensen iedereen een inspirerende 40-dagertijd toe.

Namens de bloemengroep,
Aukje Jensma

Openingstijden Tempel|Kerkmuseum Elst

Het Tempel|Kerk Museum is elke eerste zaterdag van de maand geopend van 13.30 – 16.30 uur. Om 14.30 uur is er een rondleiding (kosten € 3,- per persoon). Andere afspraken via de koster.

Hercules Magusanus – vertegenwoordiger van belangrijke waarden

Op de plek van de Grote Kerk komen mensen al vele eeuwen samen om hun religie te beleven. Ook in de Romeinse tijd kwamen ze hier samen om hun religieuze verplichtingen te voldoen, hun vele religieuze feesten te vieren, en gezamenlijk of ieder voor zich de goden om gunsten te vragen en hen te danken voor verleende gunsten. Offers brengen vormde een belangrijk onderdeel van hun rituelen.

Een van de vele goden uit het Romeinse pantheon was Hercules, hét voorbeeld van een avonturier die de grenzen van de geciviliseerde wereld (lees: Rome) overging naar barbaarse gebieden. Hij beschermde hen die deze gebieden in bezit namen en daar beschaving brachten. Hij bracht vrede en maakte een veilige doorgang mogelijk. Hercules gaf een rechtvaardiging voor de Romeinse militaire expansie. De verschijning van Hercules aan de Neder Germaanse Limes is dus niet verrassend.

Lokale bewoners verklaarden zich loyaal met het Romeinse regime door hun mythologieën te aanvaarden. Aangenomen wordt dat de Romeinse Hercules waarden vertegenwoordigde die bijzonder aantrekkelijk waren voor de Bataven en dat deze overeenkwamen met die van hun lokale godheid, Magusanus. Beide goden stonden voor mannelijke kracht en moed. Maar ook voor pastorale waarden. Hercules had een reputatie als beschermer van vee. Dat laatste toont een relatie met de voornaamste bron van levensonderhoud van inheemse groepen in het Neder-Rijn-gebied: zij fokten vee en paarden.

De aantrekkingskracht van Hercules kan ook verklaard worden omdat hij als tussenpersoon-godheid de kloof tussen Germaanse groepen en de Romeinse beschaving overbrugde. Mede door hem te aanvaarden stelden de Bataven een respectabele plaats in de Romeinse wereld veilig. Hercules Magusanus, de Romeins-Bataafse god met een dubbele naam, kan beschouwd worden als een religieuze combinatie van de Romeinse Hercules en de lokale godheid Magusanus. Hij was misschien wel de belangrijkste godheid in onze streken.

Het is niet zeker of Hercules Magusanus de godheid is die ook geëerd werd in de Elster tempel(s). Maar heel waarschijnlijk is het wel. Dat vermoeden wordt bevestigd door de vondst van een deel van een bronzen beeldje op het terrein van de tempel, én door de vondst van een fragment van een altaar gewijd aan Hercules, gevonden op een landelijke nederzetting in de buurt.

Het eerste, een knotsje afkomstig van een klein beeldje dat iemand bij zich gedragen zal hebben, is te zien in een vitrine in de kerk.

Maarten van den Berg

INGEKOMEN

Stichting Algemene Hulpdienst Elst zoekt bezorgers voor Tafeltje Dekje

Tafeltje Dekje is een dienstverlening aan mensen die zelf niet voor hun warme maaltijd kunnen zorgen. Inwoners van Elst komen voor Tafeltje Dekje in aanmerking bij bijvoorbeeld ziekte, handicap, ouderdom, na een operatie of tijdens revalidatie. Dagelijks bezorgen vrijwilligers van de Algemene Hulpdienst tussen 11.45 en 12.45 uur koelverse maaltijden bij de deelnemers aan Tafeltje Dekje.

Om aan deze dienstverlening te kunnen blijven voldoen zoekt de Algemene Hulpdienst personen die in het bezit zijn van een auto en zich op vrijwillige basis willen inzetten als bezorger van de maaltijden. Voor het gebruik van hun auto ontvangen de bezorgers een vergoeding. Door

het bezorgen van koelverse maaltijden worden niet alleen mensen geholpen, maar ontvangt de bezorger ook veel dankbaarheid.

Wilt u helpen bij het bezorgen van Tafeltje Dekje of wilt u meer weten? Bel op werkdagen tussen 9 en 10 uur naar 0481-374926 of e-mail naar info@hulpdienst.nl. Ook is meer informatie te lezen op de website hulpdienstelst.nl

Albert Luijpen

Happietaria – pop up restaurant voor het goede doel

Op 18 februari opende Happietaria Nijmegen voor de elfde keer haar deuren, dit keer aan de Profetenlaan 2 (Heilig Landstichting), in het pand van Le Souk d'Orient. Wij zijn vier dagen in de week open (maandag t/m donderdag), tot 2 april. Happietaria is dus een tijdelijk restaurant en wordt volledig gerund door studenten van christelijke verenigingen, vrijwillig.

De opbrengst van ons restaurant is dit jaar bestemd voor de wederopbouw van landbouw-ondernemingen in Syrië. Nu de boeren net zijn teruggekeerd naar hun stukje land, hebben ze niets meer. Met dit project krijgen ze zaden, gereedschappen, een koe of geit en middelen om bijen te houden. Met een jaar hulp kunnen ze weer op eigen benen gaan staan. Door hun jarenlange ervaring met landbouw hoeven ze niets te leren en staan ze te popelen om weer aan de slag te gaan!

Wij hebben als doel €25.000 op te halen voor het project in Syrië. De opbrengst komt uit de diners die genuttigd worden in ons restaurant. Door bij ons een hapje te komen steunt u dus direct dit project! Meer weten of reserveren? Bezoek onze website op happietarianijmegen.nl We zien er naar uit u te verwelkomen in ons restaurant!

Heerlijke groeten,

het Happietaria Management Team

ADRESSEN

PROTESTANTSE GEMEENTE ELST

Informatie over de kerkelijke organisatie is te vinden op www.pg-elst.nl

De Protestantse Gemeente Elst heeft geen wijk-indeling. U mag zelf een keuze maken op welke van de beide predikanten u een beroep wilt doen.

PREDIKANTEN

Ds. Jeroen Jeroense
Ram 30, 6662 CM Elst
tel. 06-50237946
jeroen-jeroense@pg-elst.nl

Ds. Dick Snijders
Brahmsstraat 61, 6661 BD Elst
tel. 06-19920341
dick-snijders@pg-elst.nl

KOSTER

Jetty Gaasbeek-Jongsmā
Schravenweijde 61, 6662 EC Elst
tel. 06-20902721, bellen: ma-vr 9-10 uur
koster@pg-elst.nl

ORGANISTEN

Jaap Jansma, tel. 06-20772726
j.jansma65@upcmail.nl
Dirk Luijmes, tel. 024-3792558
dirkluijmes@hotmail.com
IJsbrand ter Haar, tel. 026-4465287
ijaterhaar@hotmail.com

DE RUIMTE

St. Maartenstraat 32b, 6661 DA Elst
tel. 371357

Facilitair coördinator

John Patrick van der Kaa, tel. 06-22892782
deruimte@pg-elst.nl

Kerkelijk bureau en ledenadministratie

Finy Verhoeff-Bosman, tel. 371357
info@pg-elst.nl
Het kerkelijk bureau is open van
dinsdag-vrijdag van 9.00-12.00 uur.
St. Maartenstraat 32b, 6661 DA Elst

Archief

Ankie Vels-Nanere
archieff@pg-elst.nl

KERKENRAAD

Voorzitter: Peter de Leeuw, tel. 351107
pdeleeuw@gmail.com
Scriba: Wilmy Verschoor, tel. 371780
kerkenraad@pg-elst.nl

COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

Voorzitter: Ate Lindeboom, tel. 376978
Secretaris: Daniëlle Verhoeven
Penn.meester: Roland Eenhoorn
Algemene bankrekening NL 16 RABO 0373718942
Bankrekening bijdragen NL 82 RABO 0373718918
kerkrentmeesters@pg-elst.nl

COLLEGE VAN DIAKENEN

Voorzitter: Berthe de Jong, tel. 840679
Secretaris: Anneke van Nes
Penn.meester: Gert Jan Geertjes, tel. 375336
NL 95 RABO 0373737017, diaconie@pg-elst.nl

COLLEGE VAN PREDIKANTEN EN OUDERLINGEN

Voorzitter: Jan Luiten, tel. 0481-464751
Secretaris: Leo van Strien
cpo@pg-elst.nl

PROTESTANTSE VRIJWILLIGERS DIENST

Contact: Corrie Brüning-Kuyvenhoven
tel. 06 53365094, cbruning@upcmail.nl

JEUGDWERK

Op www.jeugdwerkpgelst.nl vind je meer info.

Jeugdraad

Contact: Mathilde Vos-Elsinga, tel. 0628914998
jeugdraad@jeugdwerkpgelst.nl

Jeugd-en Jongerenwerker

Frans Brandenburg, jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Vertrouwenspersonen jeugd

Leny Janssen, tel. 06-23633768
Lenyjanssensvisser@gmail.com
Frank den Daas: tel. 06- 51233592
frank.dendaas@wxs.nl

Crèche (0-4 jaar)

Contact: Gerdien van Prooijen, tel. 06-27275188
creche@jeugdwerkpgelst.nl

Kinderkerk (4-12 jaar)

Contact: Frederiek Hiemstra
kinderkerk@jeugdwerkpgelst.nl

The Meeting (12 jaar en ouder)

Contact: Eva Buurman,
meeting@jeugdwerkpgelst.nl

ZWO GROEP

Contact: Carla Otter, carla@villalutra.nl

VERVOER NAAR DE KERK

Contact: Gerry Vrijenhoef,
tel. 06-49057140, gvrijenhoef@gmail.com

KERKTELEFOON

Contact: Arie Kattouw, tel. 356501
ariekattouw@kpnmail.nl

WERK GROEP KERKELIJKE GOEDEREN

Contact: Arie Kattouw, tel. 356501
ariekattouw@kpnmail.nl

BLOEMENGROET

Jetty Gaasbeek, tel. 377061, jewi@planet.nl
Reiny van Nistelrooij, tel. 374237
rvannistelrooij@hotmail.com

BLOEMENGROEP

Contact: Femke Smelt, tel. 375610
femkesmelt@gmail.com

ST. MAARTENSKERKKOOR

Contact: Marien van Wier
st.maartenskerkkoor@gmail.com

KINDERKOOR WHAT'S UP

Contact: Maarten Biesheuvel
maarten.biesheuvel@wetsus.nl

PROJECTKOOR G-NOOT

Contact: IJsbrand ter Haar
tel. 06-48406536, ijaterhaar@hotmail.com

ORGELSTICHTING ELST

Contact: Peter de Leeuw, tel. 351107

TEMPEL | KERK MUSEUM ELST

Contact: Karin Besjes-de Bock
kerkmuseum@pg-elst.nl

VEILIGHEID IN DE KERK

Contact: Meldpunt SMPR, tel. 030-3038590
info@smpr.nl
www.eenveiligekerkerk.nl

COLOFON

Onderweg is het informatiebulletin van de Protestantse Gemeente Elst en informeert gemeentelieden over zaken in en rond het kerkenwerk.

Onderweg verschijnt maandelijks. In de maanden juli/augustus en december/januari worden de nummers gecombineerd.

Oplage 1000 stuks

Druk Drukkerij Herberts, Elst

Inzenden kopij

Verzend kopij per e-mail naar:
onderweg@pg-elst.nl

Vraag indien gewenst een leesbevestiging.

De redactie behoudt zich het recht voor om stukken in te korten of uit te stellen van plaatsing.

Voor informatie kunt u bellen met Dirkje Lindeboom, tel. 376978

Doorgeven van wijzigingen in het bezorgen van de Onderweg graag melden aan kerkelijk bureau.

Deadline

De deadline voor kopij van het april nummer is: **zondag 22 maart** vóór 18.00 uur.
(onderweg@pg-elst.nl)

Aantal woorden:

De redactie streeft naar een maximale artikel-lengte van één pagina (exclusief beelden)

Kwart kolom: 90 - 100 woorden

Halve kolom: 180 - 200 woorden

Hele kolom: 370 - 400 woorden

Hele pagina: 750 - 800 woorden

Beelden bij uw kopij worden zeer op prijs gesteld. Wilt u foto's in een aparte mail sturen, dat komt de beeldkwaliteit ten goede. Grootte minimaal 300-500 KB, maximaal 1 MB. Stuur ze met ondertitel naar onderweg@pg-elst.nl Grootte minimaal 300-500 KB, maximaal 1 MB.

Redactie

Het redactieteam bestaat uit:

Ina Schoenmaker, samenstelling en lay-out (06-20670164)

Dirkje Lindeboom, samenstelling, lay-out en tekstredactie (376978)

Kees van Nes, algemene zaken